

## Undervisningsaktivitet: Hvem er jeg?

Aktiviteten blev udviklet for at gøre semantiske begreber såsom synonymi, hyponymi, meronymi osv. mere konkrete for studerende. Aktiviteten kan være en god og aktiverende måde at knytte teori til ægte eksempler fra sprogbrug.

Små grupper af studerende (ca 4 per gruppe) bliver delt op i to roller: *spillere* og *observatører*. De har dermed forskellige opgaver, og rollerne byttes halvvejs igennem.

Spilleprincippet ligner velkendte spil, hvor en medspiller trækker et kort og skal enten a) forklare et begreb hurtigst muligt uden at bruge selve begrebet eller ord, eller b) svare på ja/nej-spørgsmål omkring begrebet. Målet er, at den anden medspiller skal gætte begrebet på kortet.

I analysedelen sætter de studerende ord på de forskellige strategier, som spillerne bruger til a) at beskrive begreber og b) at hurtigst muligt finde frem til begrebet ved at stille de 'rigtige' spørgsmål. Hvad kendetegner disse beskrivelser og spørgsmål i forhold til semantiske relationer?

NB: Mens aktiviteten er en sjov måde at kombinere forskellige emner fra et kursus, så skal RELEVANSEN altid prioriteres højest – med andre ord skal det altid tydeligt fremgå af materialet og/eller underviserens instruktioner, hvad formålet med de forskellige øvelser er og hvordan de er med til at facilitere og øge læring.

I det følgende beskriver jeg aktivitetens enkelte elementer nærmere.

-----

**Udgangspunkt:** De studerende læser et part tekster om semantik inden undervisning (se referencer på side 4); underviseren holder så oplæg om semantiske begreber. Aktiviteten følges i forlængelse af oplægget.

**Grupper:** 4-5 personer per gruppe

**Det fysiske materiale:** en konvolut med kort per gruppe, 1x introduktion til *spiller*-rollen, 2-3 introduktion samt observationsblanket til *observatør*-rollen, opsamlende opgaveark

**Tidsramme:** alt efter omfang 2-3 sammenhængende undervisningstimer (à 45 min)

## Rolle: Spiller

**Formål:** Formålet med spiller-rolle er primært at opleve semantiske processer *in action*, dvs. at opleve, hvordan man kan finde frem til et bestemt begreb uden at sige det. Derudover er spillernes interaktion udgangspunkt for de andre gruppe-medlemmernes observationer.

### ROLLE: SPILLER

En af jer trækker et kort.

**FORKLAR-kort (lilla):** Dig, der har kortet, prøver at forklare begrebet til den anden. Når den anden har gættet det, er det den andens tur

**SPØRG-kort (grøn):** Her skal din medspiller finde ud af, hvem eller hvad hun/han er. Dig, der ikke har kortet, skal dermed stille ja/nej-spørgsmål for at finde ud af, hvilket begreb står på kortet. Når den, der har stillet spørgsmålet, har gættet det, bytter I igen.

Hver spiller skal trække i alt 4-6 kort (2-3 lilla, 2-3 grønne). Når I har gjort det, bytter I roller og I bliver observatører.

## Rolle: Observatør

**Formål:** Formålet med observatør-rolle er også at opleve semantiske processer *in action*, dvs. at opleve, hvordan spillerne kan finde frem til et bestemt begreb uden at sige det. Derudover øves de studerendes evner til at være (mere eller mindre) objektivt observerende frem for at være aktivt deltagende i spil-situationen.

### OBSERVATØR

Som observatør er du ansvarlig for at dokumentere hvad der sker, mens spillerne er i gang med deres aktivitet.

Hvordan bliver begreberne forklaret (lilla FORKLAR kort) og hvad for nogle spørgsmål stilles (grønne SPØRG kort)? Hvad sker der ellers, mens de to spillere er i gang? Bruger de bevægelser, lyd, noget tredje?

1. BEGREB: ..... (udfyldes, når det er blevet gættet)

- FORKLAR  
 SPØRG

OBSERVATIONER:

2. BEGREB: ..... (udfyldes, når det er blevet gættet)

- FORKLAR  
 SPØRG

OBSERVATIONER:

3. BEGREB: ..... (udfyldes, når det er blevet gættet)

- FORKLAR  
 SPØRG

OBSERVATIONER:

4. BEGREB: ..... (udfyldes, når det er blevet gættet)

- FORKLAR  
 SPØRG

OBSERVATIONER:

5. BEGREB: ..... (udfyldes, når det er blevet gættet)

- FORKLAR  
 SPØRG

OBSERVATIONER:

6. BEGREB: ..... (udfyldes, når det er blevet gættet)

- FORKLAR  
 SPØRG

OBSERVATIONER:

## Fælles analyseopgave

**Formål:** Reflektere over det oplevede og observerede ud fra en semantisk perspektiv, forbinde teoretiske koncepter med de observerede fænomener og fremme en forståelse for den vigtige rolle et fælles begrebsapparat spiller i dialog med andre, også tværfaglig.

De studerende begynder med at dele deres erfaringer og observationer med hinanden for at danne en fælles forståelse for den oplevede situation. Diskussionen med andre hjælper med at sætte ord på kropslige erfaringer.

Derefter bliver fokus sat på at dyrke de studerendes analytiske evner i forhold til semantisk analyse men også i forhold til håndtering og erkendelse af rig analysepotentiale af social interaktion.

### ANALYSEOPGAVE (ALLE)

Når i alle sammen har været spiller og observatør, prøv at dele jeres erfaringer i hver rolle. Hvordan var det at være

- den, der forklarer
- den, der spørger
- den, der observerer?

Sammenlign derefter jeres *observationer*. Lagde I mærke til nogle af de samme/forskellige ting? Udvalg et eksempel fra hver deltager og analyser observationerne ud fra et semantisk perspektiv.

Kig fx på, hvordan begreberne og forklaringer/spørgsmål relaterer til hinanden. Brugte spillerne *synonymer, meronymer, antonymer, metonymer* til at finde frem til de rigtige begreber?

Brugte spillerne andre ressourcer (andre end ord)? Gestik, lyd, pegede de på ting? Hvad kan I sige om det?

## Kom godt i gang med *Hvem er jeg*

Brug følgende checkliste for at komme i gang med planlægning af din egen undervisningsaktivitet omkring semantiske grundbegreber.

Du behøver ikke at kunne krydse alle punkter af; punkterne er blot ment som inspiration.

- Tag udgangspunkt i tekster, der er blevet forberedt på forhånd og/eller en forelæsning.
- Sikr dig, at de studerende har styr på de relevante begreber. Skriv dem evt. op på tavlen eller udarbejd (sammen med de studerende) et oversigt før du går i gang med aktiviteten.
- Inden du sætter de studerende i gang: Gør det meget tydeligt, hvad øvelsen går ud på og hvorfor de skal lave den.
- Hav de rigtige svar parat, hvis de studerende har spørgsmål undervejs. Du skal alligevel bruge dem senest gangen efter, når I samler op og går opgaverne igennem.
- Sæt tid af til opsamling. Sikr dig, at de studerende har forstået formålet med aktiviteten.
  
- Sidst, men ikke mindst: Tænk på miljøet, når du printer materialet! Print så mange sider som muligt dobbeltsidet og sort/hvid og genbrug mest muligt!

### Forslag til referencer

- Christensen, R. Z., & Christensen, L. (2014). Dansk grammatik: Syddansk universitetsforlag. *Delen om Semantik*
- Herslund, M., & Jensen, B. L. (2003). *Sprog og sprogbeskrivelse: Samfundslitteratur*. Kapitellet om Semantik (Herslund & Smith)
- Engberg-Pedersen, E., et al. (2019). Semantik, Samfundslitteratur.